

Rok 1957.

Počasi

Žima nebyla téměř žádná. Mělo jen málo 16. a 25. led-
nem; jinak bylo většinou a blátivo. Co polovinu února bylo m-
lha přimě, že lidé v poli smykovali a chtěli dostat na seč.
Asi tak 24. února mrazivelo plno sněhu, který sice roztál, ale zů-
stal -4 až -6° noční mrazy a sem tam přišel déšť nebo mokrý sníh.
Po 7. březnu nastalo zlepšení a po 15. 3. se už sčlo. Noční mrazy podle
přehledy a denní teploty byly 12 až 15°C.

Duben i květen byl velmi chladný. Sem tam spěchlo, ale většinou
byl nedostatek. Noční teploty byly blíže nuly a koncem kvě-
tna noční mrazí správil dosti raných brambor a v JZD právě
vysezení okurky a rajčata (z přáníků na poli) asi na 50%.

Příkrá mrázem

Dne 20. května přišel odpoledne veliký liják, mnohá napá-
lo, avšak pruh od Olomouce na Prostějov byl postižen příkrá mrázem.
Od Budíhoště až po Vítkovy stála na polích voda. V obli ji sice
tak vidět nebylo, ale brambory a řepy byly ratopeny.

Červen byl horký a suchý. Pšitky asi 3 velmi vydatné lijáky,
ale tak fanké, že půda zůstala a jen málo vody vsáкло do ní. Ji-
den z nich byl dokonce s kroupami, které vlastně v Ladoměch př-
líhli mouchy dosti škodily. Po 1. červenci se vedra ^{na slunci} vyslovněovala; den-
ní teploty byly 33 až 36°, ve stínu 47°C a noční neklesaly pod 23°.

Kroupy
Vedra

Takoví rolníci povědomostní poměry byly v celém světě. Druhá pro-
lonice rovnice byla deštivá. Dne 13. srpna kolem 22. hodiny při-
hnila se vichřice, která u nás polámala několik stromů, trochu
pouchatá šišky, rozmetala na polích křehlé mandele a v křes-
tech porušovala mnoho ovoce. Ve Věsovicích, Čelčicích a j. přišel
s vichřicí liják s bouřkami, které vytloukly v mnoha domcích okna a
stromy stloukly. V polích leželo mnoho rajčic a křesťanů.

Žitě bylo velmi deštivé, újeň a listopad celkem pěkný. Prá-
vo byl téměř bez deště a bez sněhu, noční mrazy byly mírné, ale ne-
povolalo ani přes den.

Jarní práce začaly poměrně brzy. Při jarní provedeno do 31. Polní práce
lívana, cukrovka a řemáky zasázeny do 20. dubna. Práce s jarním oš-
třením cukrovky a řemáků začaly pro skladné a melické práce až po 15.
května, ale byly provedeny vešs a bez obtíží, protože se vše-
dostatek a nebyly nižším omezeny. Žitě začaly po 12. červenci, ale na-
stavu deštivé počasí jejich průběh velmi ztížilo. Obilí v mandelích poru-
šeno. Jitř stánu se řemáky tak špatně nechovaly jako letos, stále
bylo syrové a deštivé. Ale nebylo možné obilí. Loučkový sektor začal
se sklízet cukrovky již koncem září, ale v JLD se sklízeli jinými pra-
cemi, takže 15. října měli sklízet ještě řemáky na 30 ha, skončili 22.
října, ale bylo potřeba i hodně řákovských brigád. I cukrovkou byli ho-
ni v rekordním čase 14 dní, s j. do 6. listopadu. Křesťanové jim vykopali v li-
stopadu 10 ha — 1 ha na 660,- Kčs.

V JLD letos po první přelování mámel - uměle masířovaným,
na 1 ha. Vysušeního dostali 160 kg á 120,- Kčs. Od sbírání platili
30,- Kčs za 1 kg syrového. I školáci si dosti vydělali.

Vělna s měst
arch. č. 1957/1

Polní práce
a) jarní

arch. č. 1957/2

b) žitě

c) sklízet

práci

arch. č. 1957/3

JLD

a) přelování má-
melu

- b) letecké hnojení. Letos rovněž po první části si družstvo poskytl oáiminy letadlem na 40 ha. Poplatek za rozprašení 3g hnojiva na 1 ha byl 27.- Kčs.
- c) sklizená obilovina. Na 35 ha se sklídilo 4900 g krmáků; denní norma na 1 fa-
corní sílu byla 8 g. Lukovky bylo na 36 ha 365 g / 1 ha.
- d) hynutí selat. V chovu repřovského dobytka utrpěli větší škodu, neboť jim ubývalo více selat - snad otravou krmivem, snad na špičku.
- e) nejúspěšnější pracovníci. Při hodnocení činnosti všech JZD v okrese na rok 1956 byly mezi
60 nejúspěšnějších pracovníků okresu vybrány a měly JZD p. Františka
arch. č. 1957/4 Mlynková, ošetrovatelka mladého skotu a p. Marie Caesarová, pracovníce
rostlinné výroby.

Osvěta, oslavy. O masopustu se mohlo krásně vydat do světa, neboť bylo
a p. a) ples 6 plesů a oslavy dovedly a i jindy se dost hánělo.
b) divadlo. Dne 9. února vystoupilo u nás velmi úspěšně "Kernické diva-
dlo" s Molierovou hrou "Škola pro ženy" - úplně vyprodáno.

Lépe velmi pěkně úspěšně obsáhli místní ochotníci JZD
arch. č. 1957/1b) s hřivou hrou K. J. Erbena "Pládek". Lokovala byla 20. a 21. 4. přednáška.
Se svou hrou přijeli i do Orlovic a Krasavice a kde se účastnili okresní
soutěže "Lidové tvorivosti". Získali . místo.

arch. č. PL 13 Divadelní ochotníci z Krasavice pěkně probavili naše občany
dne 27. a 28. 4. div. hrou "Čty krásné..." od Pavla - Dítě.

Kat rozšíř od uvedených her byla letos i v představeních dvou
lehel poměrně velmi málo navštívena školní divadla, která se
přes dříve vždy setkávala s velkým zájmem našich i okolních.

a) přednášky. Kromě zemědělských odborných besed bylo u nás též přednáš-
kate st. prokurátora dr. Klanga o ochraně občanských práv a bojů našich

vení lékařské přednášky.

Začátkem léta zahájilo státní kino provoz v sále při ^{ok. kino} bývalém hostinci č. 56, neboť v sokolovně, kde se dosud promítalo, se provádí přestavba. Nová místnost je poněkud ^{mala} a mávalům při lepších filmech či populárnějších nedostačuje.

Významné státní svátky a výročí byly oslaveny slavnostním ^{oslav} spůsobem: Slavnostními příjaty, skomárovanými, proslovy a t. d. výročí VŘSR v Busku láč šlapetou, Poselství míru a přátelství. Na oslavě MDŽ byly nejstarším ženám pracovnícům dány křestínové slazy v uznání za jejich celoživotní práci. Předsedou ONV a Kojitně byly dne 9. 3. přijaty a odměněny nejlepší pracovníci a okresu, mezi nimi i p. Marie Lacardová a máško J. Z. D. O Mezinárodním dnu dětí dostalo se dětem našich škol pohostění od výboru MF a RŽ.

Členové místního JZD podnikli letos zájezd do hlav ^{f. zájezd} ního města naší republiky Prahy a zaměstnanci statku cukrovarecké ekonomie navštívili významná místa v sv. Čechách. Ovšem tyto zájezdy nebyly první. V dřívějších ^{letech} byly kulturní zájezdy do Javoříčka a na Boudov, na Buchtov a Kelnrad, na Kramovskou přehradu a do Lednice, do Štítna-Gothwaldova a Luhačovic a jinam. Podobné cesty konali i naši občané, zaměstnaní v zárodech v Prostějově, aby poznali krásy a příměstnosti naší vlasti a její kulturní poklady. Větší část předního snadil účastníkům obzřejmě zárodek.

Poněvadž uplynulo číleté funkční období samosprávy, ^{Volby} konaly se dne 19. května t. r. volby nových členů MNV a zá- ^{ok. MNV, ONV, K NV}

stupu naší obce do ONV a KNV.

K volbám byla obec rozdělena na 17 obvodů, každý se 40 až 50 voliči. Kandidáta pro každý obvod navrhl výbor NF v dohodě s KSČ a MNV. Volby se konaly v slavnostní upravené křehé sál. Školy a vybraných jednotně, neboť podle místního rozkazu byli všichni kandidáti zvoleni všemi hlasy. Do ONV v Kojetíně zvolena koleji učitelka Danuše Jordánová, za Alej a Doloplaty Jan Okruba z Doloplat, dosavadní předseda ONV. Zvolen občan, František Lužný, dosavadní náměstek předs. ONV, byl znovu zvolen do ONV - ale za obvod obec Károvaný. Do KNV v Olomouci byl za náš obvod zvolen Jan Otáhal z Kojetína.

Nový MNV

V novém MNV bylo 13 mužů a 4 ženy, podle zaměstnání bylo 9 tov. dělníků, 2 z. z JZD, 1 zam. státní, 4 uč. zam. a 1 stud. zam. šk. Podle věku ^{naprostou} převahu mládeže a střední generace.

Nový MNV si zvolil za předsedu Františka Lužného, který je i dosavadním náměstkem předsedy ONV. Důležitou funkcí tajemníka znovu pověřen Jaroslav Konečný, který se již v předešlém MNV osvědčil jako velmi agilní činitel.

Jeho úkoly

Pro své funkční období si stanovili tyto úkoly: 1. provést úplnou socializaci vesnice do r. 1960, 2. dobudování nového hřbitova, 3. stavba nové školy, 4. provedení přestavby sokolovny, 5. asfaltování silnice od farmy přes obec k Bráku. Ten 3. úkol bude pravděpodobně největším problémem. Stavba se velmi vážně jednalo již za 1. republiky, byl od r. 1936 i pozemek ve výměře asi 1 ha, stavba byla už i v roce

poslední obě školní újezdy, ale neblahý rok 1938 a 1939 už pře-
kazil. Úsilí o školní obnovu hned po osvobození v r. 1945, by-
lo kolikrát i deputací od nás k bývalé řem. školní radě
v Dně a pak v KNT v Olomouci, sem přijelo už kolik ko-
misi, slibovalo se, ale zatím se na novou školu stále čeká.
Smazat ne můžeme! Od r. 1946 má školní výbor 5 členů.

Dne 13. 11. t. r. zemřel prezident republiky Antonín Zá-
potocký, jenž se silně i úspěšně projevil jako kritik i im-
ciátor a pracovník v našem veřejném životě. Smuteční arch. č. 1957/7
slavnost se u nás v místnosti kina v neděli dne a N 51,52 a 53
17. 11. v 15 hod. odpoled. Na vyložení kondolenčních adres se po-
depsalo mnoho místních obyvadel.

Okud 1. den po smrti, tedy 19. listopadu byl Nový presi-
dentský morijn prezidentem rep. první tajemník Kš. výbo-
ru KSČ Antonín Novotný - jako třetí dělnický prezident. arch. č. 1957/8

Na podzim se u nás a v úder velmi rozšířila in-
fekční chřipka, zvaná asijská. Byla zákeřná a nebezpeč-
ná, ale u nás přišla, aniž kdo z nemocných zemřel. Nemoci

Naši požárníci (dříve zvaní hasiči) pracovali pošti-
vě a svědomitě. Při ohrožení veřejnosti a pro-
hodnosti byli mezi 6 nejlepšími obcemi. Požárníci

V dnech 25. až 28. dubna měli naši občané mož-
nost opět po dlouhé době prozkoumat kometu. Byla vidi-
belná na sv. nebo vřady mezi 8. až 10. hod. večer, ale cel-

krmu dosti slabě. Starší a pozorovatelé si připomínali
homelu a let před 1. světovou válkou, že byla větší a jed-
nější.

Oheň v domě

arch. č. 1957/1c

Dne 26. ledna při odchodu na ples zapomněl
služebník kněží Josef Rucyk vypnout elektrickou řetě-
zku, od níž začal hořet stůl a od něho podlaha. Oheň
byl pozorován až ke 4. hod. ráno, když šli nočníci oheň
z domu. Stůl i podlahu se podařilo velmi snad-
no uhasit. K větší škodě nedošlo.

Umělé obě-
nice

arch. č. 1957/9a, b,
c, d

Na podzim nejen u nás, nýbrž na celém
světě apokalyptické rozruchy umělé obětnice, které byly
v SSSR vystřeleny do lakové výše, že mohly začít obíhat
kolem naší Země a staly se tak její družicí. Mnoho
našich občanů mělo možnost jejich dráhu na obloze
v určitou dobu pozorovat. První byla vystřelena 4. 10.
a vážila 33,6 kg, druhá a vážila 508,3 kg dne 3. listopadu.
Častým předmětem hovoru byla cesta na Měsíc, na Mars
a vůbec do vesmíru. Fantastické příběhy románu Julia
Vernea se stávají stále více skutečností, stejně jako
věštby verše nářečí Jana Nerudy o básni jako boží bijem
o mluvě - se sbírkou „Kosmické přísně“.

Cesta do SSSR

Veliká občanka p. Rozalie Lakomá z č. 108 dostavila
na podzim letosního roku povolení k cestě do SSSR.
Je původem Ruska, rozená Traktinová z Gomelu. Za
první světové války se tam seznámila se rajákem Jos. La-

komým a od té doby, co se přistěhovala do naší obce, ve své vlasti nebyla. Až nyní. Byla si tam asi 2 měsíce v Gomelu u sestry a v Leningradě u příbuzných. Poznala, jak hodně se tam všechno změnilo, a kolik pohrožili. Ke sluhu na ni udělaly dojem koberec a přadla, což u nás ještě neviděla.

Dnem 30. 8. t. r. nařazením do důchodu nařadila Uč. E. Pekaninová, své působení na školním poli učitelka Emilie Pekaninová, roz. pensionovaná Lorencová. Ve starší obci působila od 8. 11. 1923 střídavě na obecní nebo měšťanské škole. V době okupace byla podobně jako jiné provdané učitelky mimo službu, aby se uvolnila místa pro mu-že, kteří přišli z obsazeného pohraničí. Před okupací se pilně účastnila veřejného života v obci - voláče v první řadě jako učitelka a funkcionářka v Pokole, obecní knihovnice a členka místní osvětové komise. Za všechnu její práci je představen její nahrazení nového školního roku pokračoval deputace místního nář. výboru a každý řev.

Patří k nim málo učitelů, kteří ve starší obci působili celé své životní století. Pokud jsem mohl zjistit, byli to:

načnickel Spilka Amoš 1788-1820 načnickel Jan Váňa 1897-1925
" Löllner Ludvík 1836-1880

Dnem 31. srpna t. r. byl na žádost rady MNV zproštěn služ. Uč. K. Kovářik, byl na starší osmileté str. škole Karel Kovářik, učitel 1. odboru. Učeb. zproštění služby zde od 1. 9. 1933. Byl stálým členem osvětových komisí nebo kulturních rad, 1935-1957 obec. knihovníkem, kronikářem led 1940-1957 a po roce 1945 býval též členem volebních komisí a pořadatelských výborů.

Všeobecné dodatky:

K zápisu za r. 1957 přidávám ještě různé věci, které se netýkají přímo tohoto roku, nýbrž jsou pro technickou záruku a mohly by částečně upravit v poměrech.

Stavitelství

a) staré

veřovice

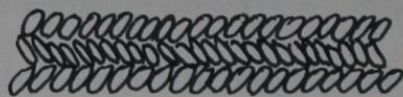
kytlina

války

Vzhled bývalých starých staveb hanácké dědičky si ještě více než v polovině zachovaly domy v nejstarších částech obce jsou těsně dle domu. Mezi nimi se však proměňují objevují domy s „novým kabátem“, již tím nabývají modernějšího vzhledu. Ty staré domy jsou stavěny výhradně z veřovic. Veřovice jsou jako nepálené cihly. Dělal se ze žluté hlíny smíchané s vodou a plevami, obvykle ječmennými, ale nepálily se, jen sušily. Malta nebyla z vápna a vápna, nýbrž jen ze žlutého bláta a stejná byla i omítka. Žlutě šedé domy jsou kalicí z bílé vápna, některé do žluta i do zelena. Podíl spodního okraje je tmavý pruh (ze sáry nebo nějaké barvy), zvaný podsvětlák. Kytlina střech je břidlicová, lidově zvaná šifer. Starší lidé pamatují jen několik desítek střech, ale ještě dosti šindelových. Dnes vidíme šindel velmi ojediněle někde na kídce (kídka je řad asi 2 m vysoká na rozhraní dvorů nebo nahrad místo plotu), je z něho však celá střecha nad jámí části náměstí, zvanou salakina (= salla terrenou); ta je pod ochranou památkového národního úřadu. Neznám tu pamětníka, že by tu byly někde kdysi z trámů a pletky blátem, jak jsem je poznal někde v sev. části Hané. Ale to se tu ještě zachovalo, jsou tak zvané války. Války jsou pozůstatkem starého lidového stavebnictví. Lidé si

je sami dělali ze žlutého kláta, do něhož pro větší soudrž-
nost našlapávali plevy nebo drobné škrabky. Kladávali je do
kramářských forem jako vejšovice, myšlí hnětlí je a váleli ru-
kama v mírně prohnuté oválné pecny. Z válek se kdysi
stavěly stěny, prodávají se dávaly už jen jako mra na des-
kových stropech nad obytnými místnostmi na hřbách či předách-
ho sítí proti prohoření a prochlazení. U nás je v válek
už jen řídká řada právě shané silnice od Doloplaa při na-
hradě domu č. 57. Války se kladly sítí vedle sebe tak, že
v každém vyšším řádku

měly opačný sklon :

Prostor přáemní části ^{selského} domu se dělí v síň, kuchyň, a 1 či 2
světnice nebo jídel a v komoru. V části domu - kudy pro dru-
hé straně síně nebo vesk (vjezd) byl k. pr. výměnek. Dře-
věné stropy v obytných místnostech už vůbec tu nejsou, jen
někde v síni a v (dolní) komoře. ~~U nás~~ Nad obytnými
místnostmi je ještě druhá komora (jako sýpek) a hůra (př-
da) na seno a slámu. Kromě asi 10 velkých selských stavení s
prostranným dvorem a zahradou, chlévy a stodolou je tu ještě
řada středně velkých stavení rolnických a ještě více starých dom-
ků jen s malým dvorkem, sítí, kuchyní a 1 světničkou,
jež svým prostorem pro své obyvatelé nedostačují.

Domky stavěné pro r. 1900 jsou většinou už z pralmených ci-
hel, ale slyšové jsou obdobou starých domů. V nejnovější době jsou
některé rodinné domky stavěny jako vilky. Kromě cihel jsou
(jsou) některé části zdě i z dutých nebo plných tvárnice. Křehina

části domu

b) nové

jsou zprvu šachy, dnes převážně eternit. Základy jsou betonové s izolační vstvou, kdysi bývaly jen z kamene.

Místní výroba a jiné činnosti.

a) Výroba hraček

arch. č. 1957/16

V letech 1940 až 1946 se u nás vyráběly dřevěné hračky s dostatečným mechanickým pohybem. Byly velmi vkusné, pečlivě malované a byly dodávány nejen na domácí trhy, nýbrž i do alii Německa, do Holandska a jinam. Byla pro nás značná požádka. Byli to mostly, káčeři, záhy, Sněhuška a 7 kraslic a j. Základem byl p. Jaroslav Křepel a jeho spolupracovníky Bedřich Klapil a Eduard Škanina. Při výrobě zaměstnávali ještě asi 10 pomocných sil - většinou ženy, které z větší části pracovaly doma.

b) Výroba vábiček

arch. č. 1957/12

Od r. 1947 vyrábí p. Bedřich Klapil lovecké vábičky většinou z dřevu - dnes jako člen kraj. nář. podniku. V r. 1957 navštívil jeho domácí dílnu reportéři z brněnského rozhlasu a svůj rozhovor o výrobě i hlas zvučel vábiček zachytili na pás a pak vyhlásili z brněnského rozhlasu. O této výrobě vyšla i zpráva v novinách.

c) Výroba nábytku

V naší obci byly dříve z soukromé stolářské dílny se značným složitým zařízením, jež pracovaly i pro okolí. Ve větší míře bývali zaměstnáni i 3 až 4 dělníci a 1 mčn. Dnes je v provozu jen tato větší jako komunální či sdruženíový podnik.

d) Jiná výroba

Kováři tu byli za 1. republiky 3, dnes 1; kováři 2, dnes 1; námečníci 2, dnes 1; klempíř jeden, dnes 1; pekař a mlynář 1, dnes 1; holiči 3 až 4, dnes 2. Kolař, kovář a 1 holič mohou jako přistárlí ještě nyní pracovat jako samostatní. Dřívější holič pracuje jako zaměstnanec J. L. D. Dále tu byl i větší tvářel samost. krejčí a snad ještě více obuvníků, ale ti už dnes většinou pracují v továrnách nebo

v komunálních dílnách. Zlatě obuvníci již na 1. republiky odešli většinou do Žlína a Batovi. Dnes pracuje doma jen několik krejčíků, ale pro ševce. Z naší obce bylo i hodně krejčíků, několik pokrývačů, byl tu i 1 kameník (výroba pomníků) a 2 písaři.

Hostince tu bývaly 3, obchody se smíšeným zbožím 5 až 6, ^{e) jiné příměstí} (z nich 2 byly konsumy - Budoucnost), 1-2 prodejny textilu a 1 prodejna obuvi se správkárnou.

Dnes je všechno prodej soustředěn v Jednotě, která tu má tyto prodejny: 2 pohostinství (z nich 1 s vývařovnou), 2 obchody se smíšeným zbožím, 1 prodejnu mléka, másla a sýrce, 1 prodejnu obuvi (tam též punčochy a fr., kráčky, kníky), 1 prod. textilu a 1 prod. masa. Správy obuvi provádí mistrů Obnova. Pekárské výrobky dodává sem ob. obchodu pekárna v Dolopřazích a zeleninu všeho příměstí hospodyněkám prodává mistrů J. Z. D.

Zdravotní sociální a kulturní:

V naší obci je už několik roků pracovna pro matky a ^{a) Porodna} kojence, velmi prospěšné zařízení. Do porodny přijímají obč. lékaři a ^{pro matky a koj.} zdravotní sestra a ^{b) porodnice} Hojebina vřady na 14 dní. V ob. místě Hojebina byla v. 1957 otevřena porodnice, v níž se dostává bezplatné péči ^{c) porodnice} dítkám pojistěným i nepojistěným. Předně nikdy nebude v nás dítě, které se narodí doma v chalupě.

Pro nemocné už více roků odpočívá denně lékař v Dolopřazích - ^{c) lékařská péče} v nich. Dříve museli až do Krasnomyštic nebo do Brodku. Zubní ambulace je 2x týdně v Dolopřazích, denně v Krasnomyšticích; tam je i jednou týdně rentgenologické vyšetření.

a) Sociální za-
bezpečení

V naší obci je tohoto roku (1957) asi 140 občanů přestávajících v nemocnících. Měsíčně se jim vyplácí důchod v náhradu výdělku asi 40.000 Kčs, čili 1 průměrně dostává 285 Kčs. Žebráci už patří minulosti. Děti domovní díly už mívají, kdo žebračí jsou. Jaka kdysi chozili dům od domu a „obcházení“, teď na flásmel (= kolovrátek - klouž si sami nosili, nebo jim ho vozil pes) nebo pramení prosili o kus chleba či svačnicku. Byli to lidé pro staré nebo třeba neschopní práce, na jejichž řadu neaměstnání obce ne rodin, ale někdy také lidé šikující se práce. Dnes pro staré a invalidy je důchod nebo „Domovy“ a pro zdravé je práce dle školství.

a) Náklady

Na mateřskou školu, osmiletou střední školu, školní stravování a na důchod mladě je každoročně v obecním rozpočtu asi 110.000 Kčs - na menší opravy, topy, osvětlení, na nákup předmětů a drobného inventáře. Ovšem stravování zase odvádělo obci sražené celky příjmu na obědy.

b) Opravy

Školní rozpočet byla dána v rámci v roce 1953 a 54. nová škola v bytě ředitele, v ředitelně a na školbě a velmi sešlé a vyžlapané deskové stěny byly nahrazeny ve 4 místnostech parketami a na školbě dlaždicemi - vše nákladem asi 30.000 Kčs. Pak asi na 6000 byl nahrazen promítač přístroj na velký film.

Zmíněné opravy byly už dávno nutné, ale neprováděly se, neboť do starého sešlého rámce mohl nic investovat MNO ani školní úřady, že se bude stavět nová škola. Ale to - přes veškeré úsilí, nálosti a cestu dřívějšího ředitele Oldřicha Šlana a předsedy új. školní rady Františka Lovíčka - se nestar-

la; úřady stavbu stále jen slibovaly a oddalovaly. A nestaví se ani přes úsilí vyřízení myní. - Do kůd se kupují postupně nové lavice.

Volba povolání:

Na dřívějších dob hleděli rodiče horou učební místo sami a) Učební obory a mistrovi museli za učení platit. Osám chlapce musel v 1. roce dyžejně dělat slučku nebo chůvu. Tím, kteří se dostali do kovárny, bylo lépe. Asi od r. 1951 děje se pašarování do povolání podle celostátního plánu. Pro každý učební obor byla předepsána číselná kova. Nikdo z chlapců ani děvčat nemohl po ukončení školní docházky zůstat doma, vši muselo do výroby - do státních učilišť. Největší oírak se kladl na nábor do hornictví a otále do kovoborů všeho druhu a do stavebnictví; kovobory a stavebnictví byly proti dosavadnímu ryzklostem i pro dívky. Asi od r. 1955 se stalo preferovaným oborem i kmetičlíství - ovšem též jako učební obor.

Pro přijetí na studie byl někdy roky rozhodující třídni b) Studie přírod a hlavně posudek MNV a politické vyspělosti rodičů - správněji řečeno o jejich poměru k omezenému dění. Prospěch byl až na 3. místě.

Ž máti (školy) se prodávilo říkat chlapce i do hornictví. Plí: c) Horníci r. 19 František Kečachý, 19 Ladislav Kabaš, 1952 Stanislav Oulehla, ale řádový a mích kam nevyšel. Jen Miroslav Čučera (síl 1951) kam zůstal až do vojenn. služby. Dnes je v hornickém učilišti Lad. Kečachý.

Maťi hoši a dívky jako učni státních učilišť měli ubytov- d) Internáty vání i stravování zdarma v internátech; učni komunálních podniků dopřídili domů. V internátech byli v Píerově, v Olomouci, na sev. Moravě, v Ostravě, ve Třinci i jinde, ba i v Čechách. Byly v in-

ternátech byl pro rozličné i méně v lecím velkou výhodu, ale na druhé straně se nesvíclovat, dosti pro strážce výchovně a hospodářské, a proto se začínají imbernáty postupně rušit.

c) Holubi

Někteří naši starší občané vzpomínají, jak byli v německé a v Němci, jimž zase, jak jako sedmici denně chodili do práce až do Prostějova a zpět přesky; prosléji jezdili na kole. A dnes? Žije se rychleji a neče se téměř ani do Dolopla přesky.

Posťovní holubi

a) spolek

Spolek chovatelů posťovních holubů se sídlí v Dobromilicích byl založen na příkaz p. Viléma Vlácilika r. 1936. Jeho oblast sahala až ke Vyškovu a Ivanovicím. V Dobromilicích měl asi 8 členů. Spolek měl značku D9 a holubi ji měli na kroužcích. Za kupce byla jeho činnost nastavena; pro kupce dostal značku D9 a od r. 1953 je přičleněn ke Svazu pro spolupráci s armádou jako Klub chovatelů posťovních holubů při okr. organizaci Svazarmu a Vyškově se značkou H/4. Má nyní v obci 12 členů.

b) účast na závodech

Holubi našich chovatelů se dobře osvědčili r. 1936 na závodech v Praze a Bělehradě a Jugoslávii, v Rumunsku v Constantii a Bukurešti a v ČSR to byl Cheb, Plzeň, Jasin a Káňorod. Po osvobození to byly závody v Bělehradě, Běchéřsabi, v Legedinu, ve Gdyni a na poloostrově Helském (to je terénní kosa v rýp. části Gdanského zálivu) - tu byli pouštěni z lodi. Po r. 1953 opět v Bělehradě, ve Schwerinu (Zvěříně) a Rostocku (Rostokách).

Chov posťovních holubů má již mnoho zájemců i mezi školní a odrostlejší mládeží.

Vělařství

V naší obci kvělo i vělařství. Bývalo tu 30 vělařů. Ale ^{byčlivost} starší umírají a mladí k tomu nemají velk. chuť ani ^{choutku} zájmu.

Stěhovalo ani dost prostů. Dnes je tu jen asi 40 včelstev.

Stejně upadá i rájinná s sadami, které bylo u nás Sadářství
v rozkvětu před r. 1938. Tehdy byly přeměněny v sady prozemky, na
Trávníku a v celku obklopené dřevěným plotem. Žalo se mnohým
na rájinnou krásu rybníků, jelikož rozšíření vyplývalo z nových ryb. Rybářství
míst, a ještě většinou myslivostu či lovů. Jsou tu kromě sa- Myslivost
jířů a korymbů též ve značném počtu bažantů a u rybníků ně-
co vodního ptactva.

Naši mládež nejvíce holduje fotbalu a hokeji, v létě též Naši mládež
a části odvíjené (volejbalu) a stolnímu tenisu. Jiné rájiny využíva-
jí a namikají. V době okupace se hodně luštěly háčkové a křákové a) háčkové
(rájinci se sdružili v tajný spolek „Zakuklení“) a též se hodně hráva-
ly šachy. Byli tu opravdu dobří šachisté. Asi r. 1942 tu uspořádali do- b) šachisté
konce šachový turnaj, na kterém kdekdy byl šachový mistr Těloys na-
hrál simultanní partii najednou asi se 37 hráči v Dobromilic, Dob-
plaz a snad i v Trávníku. Dva naši hráči s ním remisovali, ostatní prohra-
li. Dnes se hra v šachy udržuje poněkud jen mezi školní mládeží. Tělo
stále více upouští od dříve hodně oblíbeného sbírání pošl. známek c) sbírání známek
a sbírání nálepek na krabičkách od papalů. Vnímá se též fotoama- a nálepek
léřství. Při přístěle tu dosti dlouhou dobu mělo i lehké modelářství. d) fotoamatérství
a lehké modelářství
Stejnou stránkou doly je, že naši chlapi příliš brzy na-
čínají chodit k mračkům (mnohdy se odsutují k. n. odpolední zájezdy) a e) alkoholismus
do hostinac a sem tam se opíjejí.

V naší obci již přes 40 roků řídí skromný člověk, Franti- Literát
šek Brokeš, povoláním holič. Je velmi seřadilý a shledá věcně i
pročteně promluvit při výročích, oslavách st. svátků, na sv. hrobě,

Před 70 lety, t. j. r. 1887 přišel jako kaplan do Dobromilic Jan Vyhlištěl. V r. 1890 odešel z Dobromilic do Pleska arch. č. 1957/11 a po několikaletém pobytu na Opavsku přisobil zase na Hané: v Hulíně, Lobosvicích, Trávněvsi a ve Vyškově. Na všech přisobistších se věnoval řivota a rybní lovu, studoval jej a stal se významným národopisným pracovníkem a spisovatelem. Ve svých literárních pracích nám zachoval popis hanáckých chodců, řivota a rybní. Pro bohaté sbírky ještě na řivota rozostal muzejem v Opavě, Olomouci a Vyškově. Narodil se 1861 v Mělníci v Prostějově, + 1937.

Dne 3. 12. 1894 zemřel v Dobromilicích Emanuel Páňánek, Em. Páňánek redaktor v. v. a sbíratel a významný spisovatel. Několik jeho básniček byly i v čtenářích. V Dobromilicích byl prvním redaktorem, pak redaktorem ve Slavčicích, Hulíně, Měrově a Příboře a nakonec redaktorem ve Frenštátě a Nezamyslicích. Jako pensista se usadil v Dobromilicích.